

[Transcript] Vinohradská 12 / Vládní chaos kolem DPH

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.
Ministerstvo financí zatím je nepřipravuje možnosti změny DPH.
Nově, zabádní místo. Třisa ze PdPH jen dvě.
Základní by měla být ve stejné výši, dvacet jedna procent.
Snížená by byla jen jedna, čtrnácti procent.
Minister financí to zcela určitě dělá, protože je úplně posadlý škrt.
Má by ten system být jednodušší a spravedlivější.
Vlada by Baliček změn měla projednat nejpozději na začátku květnet.
Analitický podklad plný kalkulací a změn kolem DPH.
Ale návrh tento není.
Ministerstvo financí dostalo.
Nápad, který nakonec nápadem být nemusí, ale může rozhodnou koaliční jednání.
Chaos kolem DPH vysvětluje naše hlavní ekonomická analyčka Jana Krimová.
Dnes je čtvrtek 13. dubna.
Aho, Janou, vítěj ve Vinohradské 12.
Aho, děkuji za pozvání.
V médiích se objevil návrh Ministerstva financí na nové rozložení sazeb daněspridané hodnoty.
Co o tom víme?
Trochu se mi zdá, že kolem toho takový vládní chaos.
Ano, je.
Tak víme o tomto, že podle reportáže České televize,
která byla zvyřeněná v pondělí tento týden,
takhle o návrh Ministerstva financí zbenika Staniuri na největší reformu daněspridané hodnoty za
posledních osmlet.
Ta reforma má předpokládat, že mohlo dojít ke snížení 3 sazeb DPH, které existují.
Jsou časné době jenom na dvě.
Čelyb byla jedna nižší sazeba, ty jsou dvě snížené sazeby a jedna višší.
A zároveň by se přeřadili některé položky z tej nejnižší sazeby,
která existuje dnes do té nejvišší nebo z té nové nižší do té nejvišší.
Takže taková rošáda se sazebani...
Takže taková rošáda, která by vlastně ještě tam byl propočer,
že by to mělo přines do státního rozpočtu navíc 24 miliard korun,
je jený myslovy, by to znamenalo zdražení těch položek,
protože díky tomu by stát tady vybral navíc 24 miliard.
No, stalo se ale to, že druhý den na to reagoval
mnistr financí Stanjura a také premiér Petr Fiala o BAS ODS
a pan mnistr financí Stanjura řekl,
že to není žádný jeho návrh, ani návrh ministerstvá financí,
já svůj návrh řeknu svým kolečným partnerů na jednáních
nebudu vědnávat takhle ve vřenem prostoru, žádný návrh nepadl.
Ve středu k tomu dokonce dodal, že to ještě není ani stanovisko ODS,
že by to takto chtěli, že to se teprve bude vlastně diskutovat
a že jde pouze o analitický podklad nebo že jde o propočty,
kolik by znamenali tyto změny v DPH,

když by se udělali například tímto způsobem
a že propočítávali různé varianty, které se jim sešli na ministerstvu financí
bude od členu národní ekonomické rady vlády takzvaného nervu
nebo od jednotlivých rezortů nebo od šéfů kolečních stran.
Myslím si, že v Okamžiku, kdy máme něco sníženou sazbu,
tak to má být sociální zdravotní nebo nějaký významný společenský důvod
takže chápu to dobře, že na ministerstvu financí se uvařili jaké si kalkulace,
co by znamenalo kdybychom přesunuli třeba pro dej kníž z jedné sazby do druhé
a ministerstvo to dělá proto, protože jsme prostě v době ekonomické krize
a potřebuje někde nazbít peníze na víc.
No a to je další vězi, že i toto popírá minister financí Stanura
a to tedy dlouhodobě, to zase v tom je jako konzistení,
že on říká, že vškeré ty změny a nejde tedy jenom o to přeřazování položek,
ale vlastně i o tom skutečně zbyněch Stanura a mluví ještě kolik měsíců,
že by chtěla ty sazby snížitze 3 na 2,
ale do posud až tedy do té reportáže neřekalo,
jak přesně by ta sazba měla vypadat, i když říkal nějaký rozptil
tedy mezi 10 a těch 15, což jsou ty dve stávající,
takže teď to má být tedy 14%.
Ale zároveň potom tedy ve středu říkal,
že to také třeba může být 13,5%,
prostě, že jde o propočty,
že nejde o to měnit to DPH, jednak ty položky a jednak ty více sazez,
aby stát vybral více peněz, ale že to má být rozpoštově neutrální,
že jde o to zjednodušit celý ten systém
a tím pádem lépe vybírat DPH, tak vlastně jak je.
Dobře. A bavíme se o něčem?
Což ale je samozřejmě napováženou v době,
kdy státní rozpočet hledá každou konou,
protože chce snížit obrovské schodky.
Další otázka samozřejmě je jsi 4,20 miliard.
Ono, to nejsou hle peníze,
ale jestli to za ten hle chaos vůbec jako stojí,
protože my máme schodek mnohem vyšší.
Samozřejmě na letošní rok je plánovaný schodek skoro 300 miliard.
Juž to opatření by samozřejmě neplatilo asi
už v letošním roce zřejmě, ale v dalším.
Každá miliarda se samozřejmě počítá,
není to řešení, ale na druhů stranu
to řešení bude poskládáno z více různých opatření
a 24 miliard není zanedbatelná částka.
Neřeší to ten problém toho takzvaného strukturalního schodku,
je přes 200 miliard každý rok
a k tomu se pak nabalují ještě ty další výdaj,

takže z toho vzniká ten 300 miliardový schodek,
ale je to samozřejmě významné.

Tak ještě jednou, je tu tedy jaký si návrh ministerstva financí,
o kterém pan minister říká, že má zjednodušit ten systém,
má být neutrální, to znamená nemá ušetřit...

On říká, že to není návrh, že je to prostě pro počet.

Je to pro počet, dobra.

Pro počet co by kdy by.

Dobře.

Ale jsou tu nějaké materiály, jsou tu nějaké kalkuace, které na rezortu financí znikly.

A tohle je jedna část, tohle je prostě k DPH,

pak tam zřejmě budou převládá, tedy zatím neřekla,

jak to bude celý ten balíček vypadat,

ale už z toho, o čem se do poslumovalo,

tak by tam mohli být nějaké třeba změny

u spotřebních daní,

pak samozřejmě na straně bytadajové a tak dále.

Takže je to součást takového širšího balíčku.

Takže je to součást takového širšího pro počtu.

A teď zhruba měsíc nebo několik týdnů

o tom mají diskutovat koaliční strany,

šefové a jejich experti

a pak má vzniknout tedy nějaký kompromisní návrh,

který slibuje do měsíce představit

Petr Fiala a minister financí Znanjura.

Tak vezměme tedy tedy té zipana ministra za platnou

v tuto chvíli, to znamená, že jsou to pro počty,

které, ale jak zjistila česká televize,

ukazuje na nějakou možnost,

že by nebyli ty sazby 3, ale dvě.

To skutečně zjednodušení, nebo pro dvě, pro čné 3.

A to nějak zby něch Znanjura nepopírá,

že to je jeho představa, to říká dlouhodobě,

říká o to i v českém rozleze opakovaně,

že by měli být prostě ty sazby jenom dvě a ne tři.

Pravda je, že původně česko mělo pouze dvě sazby.

Je ten systém samozřejmě, je jednodušší,

pak samozřejmě to svádí k méně různým čachrům,

že může to něco přiznávat jinak než je,

nebo to nějak upcházet, lepě se to zřejmě kontroluje,

lepě se to vybírá, protože je to prostě jednodušší.

Takový systém tedy těch dvou saze, tady byl,

až do začátku roku 2015,

kdy vláda Bohuslava Sobotky a Andrej Babiše,

tedy kovalit se če, že se zde ano zavedla od roku 2015
třetí nejníší sazbu, která je v současné době těch 10%.
Vláda tedy indefinitivně schválila novelu zákoná o DPH
a tehdy to zdůvodně rtím, že jde o to zlebnit
ty nejcitlivější položky, které dopadají prostě na životní úroveň lidí.
Níží daní z přidaného dnoty na pléky, na kníhy
a na nedahraditelnou dětskou výživu.
V těchto třech oblastech bude DPH nej 15%, ale nově 10%.
Jenom, že to se samozřejmě o té době zvirtlo
a v té nejníší sazby už jsou desítky položek,
protože se tam přidávali podle toho,
jak se začali objevovat problémy v ekonomice,
tak se do té níší sazby začali přesouvat věci,
bylo potřeba zlebnit, nebo vláda prostě s tím chtěla něco udělat.
Takže ten návrch má něco do sebe,
že by se to vrátilo opět k těm dvěma sazbám,
jak to dlouhá léta tady bylo, bylo by to přehlednější.
Na druhou stranu není to nic neobvyklého v Evropě,
že státy mají tři sazby.
Jenom, když se podíváme okolo našich hranic,
tak třeba německo a slovencko mají alespoň tedy v roce 2021,
kdy dělala Evropská komise Přehled DPH,
tak měli prostě německo, slovencko dvě sazby,
ale třeba rakousko, maďarsko, polsko mají také tři sazby.
Prostě je to politické rozhodnutí,
jak třeba vláda nebo z tě strany chtějí naklada s cenami
polože, které považují třeba za citlivem.
A teď je to. 10, 15, 21 mohlo by to být zdurazný,
mohlo podle pro počtu, být 14, 21.
Reakce, bouřlivé reakce se objevili po tom,
co se zjistilo, že by se tedy mezi tím sazbami logický,
jak přesouvali učité položky.
Zvlášt si myslím velký neklid na politické scéně,
vyvolal přesun vodného stočného léku,
protože ty vyšli teda do té vyšší.
Ano, to vodné a stočné je od roku 2020
v té úplně nejníší sazby v těch 10%
a to v tom analitickém podkladu.
Dobře, řekíme to, analitický podklad, ale to je dobré.
Pán ministra Stanuri bylo v té nejběšší sazby
vlastně 21%, čili by tam bylo nabíšení o 11% vodů.
A to vyvolává velký odpor mezi všemi stranami koalice,
které to považují v době,
kdy ještě pohrád překonáváme energetickou krizy

a obrovskou inflaci.

Tak je to další výdaj do peněžených domácností,
který prostě jen strašně těžkou můžete omezit.

Protože jasně můžete ještě více šetřit vodou,
ale známe ten voda efekt,

a vyšují ty poplatky za to, že méně spotřebováváte,
protože ta infrastruktura potřebuje pořád investice.

A to je další věc, že vodárny samy upozorňují,
že nepovažují šťastné v této době zvyšovat DPH zrovna úvody,
protože je na základě nových směrnic Evropské unie
čekají miliardové investice do čišťování vod.

Co ty léky?

No a pokud je o léky,

tak ty jsou nyní tedy v té nejnížší 10% sazby
a nově byly uvedeny jako v té nové 14%
v té nové snížení sazby.

Takže tam by šlo o zvýšení o 4% body,

jak ale upozorňali samy výrobci,
tak by si to dotklo jenom léku u volného prode.

U těch napředby si ty ceny kompenzovali,

ale faktem je, že ty 4%

zasnenit tak velký zásách,

jako je třeba těch 11% budů.

A kromě toho vodného stočného tedy mimochodem

by takhle velký ten přesun

z těch 10 do 21% měl postihnout i teplotu.

Takže prostě energie?

Takže zase energie.

Minister financí podstatě,

když jsme s ním ve středu mluvili,

tak to tak nějak obhajoval tento přesun

a to s upozorním na to,

že elektrina Apline je zatíženo také tu vyšší sáskou.

Což je pravda, ale u toho teplota se argumentovalo,

nebo to proč bylo té snížení sásky,

bylo, že tam hrozelo rozspat,

celé té teplotárenské soustavy,

protože to prostě teplotou zdražovali

nutné investice, prostě odchod od uhlí,

bylo to teplotou růz, cenn povolenek

a také určitá snížená možnosti chladí,

protože to centralní teplotou se većinu dodává do bitů,

prostě třeba na síť lištích a tak dále

a tě lidé tam mají přece jenom omezené možnosti

i jak si prostě zavest nyní druh topení.
U léku, od nehostočného teplá,
tak to jsou pro nás nepřístupné složky,
které by u nich snil dojít ke vyšší dění.
Vidlení pro vysokoškolské studenty,
tak to je něco, co ze nás musí být dostupné,
stejně jako základní potřeby, typu voda, energie.
Dostáváme ten postože v té snížené sasby,
by měli být o pravdu položky,
které mají nějaký sociální charakter.
Které k tomu každodennímu životu nepotřebujeme,
tamta změna může být a může to být
potom ve prospěch státně rozpočtu.
Určitěné vodné, stočné, určitěné základní potraveny.
Je to zvýšení daní, to je potřeba si přiznal?
Je to zvýšení daní našich občanů a firma?
Řed se, jestli, že mám nějaký omezený rozpočet,
tak se asi půjdu raděj ostríhát,
než na divadelní představení, ne?
A nebo tady budeme všichni zarostit,
tak se vrátme na stromy a mějme to tak.
Vláda je opozicí kritisována jako asociální.
Co na tohle říká...
No, co na to říká opozicí,
jen mi celkem jasné, co na to říkají ekonomové.
Považují to taky za asociální,
asociální analitický podklad?
Samozřejmě záleží, koho se zeptáte,
ale třeba Danušené Rudová pývalá kandidátka
na prezidentku upozornila,
že zvyšování DPH znamená zdražování
a to postihně především tých učí lidi
velkým kritikem tohoto kroku,
tak jak byl představený,
tak je ekonom Martín Slaní z The Reflegon.
A debatuje se tady desadeně úprava DPH
z potřivních daní daně zloterí
a sociální odvody OSV,
ale to jsou všechno, řekněme, relativně malé částky,
které mohou do toho státního rozpočtu přijít.
Prostě ta zásadní změna musí být na té výdejové straně.
A další ekonomové pak zase říkali,
že samozřejmě záleží okolikby
skutečně do těch konečných cense

pro mítli, že ta určitá doznívající krize na trhu
přece jenom ekonomika je stále v mírné recesi,
a poptávka domácností je slabá,
čely, že by třeba to zdraženice nemuselo být tak vysoké
a upozorňovali, že by se to mohlo
promítnout do inflace, třeba půl až jedním procentním bodem.
No ale to je další věc, přeci jakékoliv zdražení
do inflace. Už nechceme, protože my se všechny
značíme můžu nakromně české národní banky,
které také oficiálně se snaží snižovat inflaci.
Jsme snad druhý sle celé Evropě, ne?
Pátí momentálně, což je pořád hodně
a je to pořád dvě cifrná inflacia,
má tak vydržet až do konce roku,
když už se má snižovat, ale pořád jsme
kolem 15 procent a na konci roku, podle nového odhadu
ministerstva financí mimo chodem má být skoro 11 procent.
To je prostě enormní snížení, úspor obyvatel
a je to ohromný pokračující projev
makroekonomické, nerovnováhy, kterou tá vláda
svoho spodářskou politikou jenom zvyšuje.
Znovu, ještě se musím zastraktu analitického podkladu.
Vláda dlouhodobě řeší, tvrdí, že řeší
a že připravuje nějaká opatření, jak smírnit
tu ekonomickou krizi, energetickou krizi
a tak dále, tak dále vysoký státní schodek.
Po té docela dlouhé době, co je u moci,
není analitický podklad přeci jen trošku málo?
Já osměji si taky myslím, že už bychom
se opravdu měli posunout, protože
hlavně už se o tom prostě strašně dlouho mluví,
takže není divu, že se novináři snaží zistit
nějaké informace tím, jak se blíží tedy
ta doba, kdy už se musí něco objevit, něco rozhodnout,
tak se začínají vypouštět tědnotlivé části
vzjišťuje se nepochybně i reakce
ať už opozice nebo i jednotlivých koaličních strán.
Patrick Nachers ano napřímně tvrdil,
že to jsou takové balónky, že si tedy asi vláda testuje,
jaké na to budou reakce, právě ten chaos-con-dPH.
Nepochybně ano, protože teď se tedy vyjevili
různé názory, co je nepřekročitelné
pro různé koaliční strany, třeba starostové
a lidovci řekli až v reakci v NATO,

který to analytický podklad byl zvěřeněný,
že oni vlastně nesouhlasí se snížením tří sazez dPH
pouze na dvě, že chtějí zachovat je tři sazby.
A teď je samozřejmě otázka,
jestli když oni to takto postavili,
někdo to jako vypustil ešte,
tak jestli teď v rámci koalice,
třeba zase ODS přijde s tím dobře,
ale pro nás je nepřekročitelné
zvyšovat daně zprímů fyzických osob,
tak podme najít nějaký kompromis,
že vy ustoupíte tady a my třeba zase v něčem jiné.
My dobře, tak zachováme tři sazby,
ale vy nebudete tlačit na to,
aby se zvyšovali přímé daně.
Ale jenom, abych vlastně
ještě dokončila to, na co si se ptál,
že jestli to už netrvá nějak dlouho,
tak opravdu, protože o tom,
že je potřeba najít
a tenhle konzoli dačín balíček,
který má vláda představit teda zruha za ten měsíc,
tak ten se týká viloženě řešení
státních financí prostě,
řešení toho neustálého a rychlého
v poslední době zadlužování státu
obrovských schodků státního rozpočtu.
A to, že je to potřeba řešit
a že se na tom začíná pracovat,
slyšíme už téměř rok
od května roku 2022.
V listopadu přišel takový první nástřel,
co by se mohlo udělat s veřejnými financemi,
s jich ozdravením od nervu,
tedy od národní ekonomické rady vlády.
A pak se říkalo v unoru,
že už vlastně existují první propošty,
o kterých teď budou jednat
šefové koaličních strán.
No a teď jsme už pomalo v polovině dubna
a na jednu sišíme,
že máme jen analytický podklad
a že teď o tom budou jednat
šefové koaličních strán,

takže opravdu už je nejvyšší část něco udělat.

A se řešíme daně,

u vlády, která tvrdila,

že zvyšovat daně nebude.

Neměla by z mého ekonomického

lajického hlediska sahat spíš na výdaj,

pokud chce nějakým způsobem

dá do pořádku státní kasu.

Minister financí tvrdí,

že ta celková daně má

kvota, zůstane zachovaná,

že nechce zvyšovat daně,

že je možné, že se některé daně zvýší,

ale některé by se pak zase snížili,

takže by to mělo

nutrální.

Ale vláda

chce zároveň, nebo alespoň minister financí tvrdí,

že on

splň to, co slibuje,

že sníží výdaje

státu na příští rok,

minimálně tedy u těch 70 miliard

a jako jednu

z položek za desítky miliard,

které chceš krtnout,

tak řekl

dotace.

Což už tady bylo

loni, nebo

když vlastně tato vláda

s ministrem financí

stanyou se ujímala moci,

tak to bylo také hlavní téma,

že se škrtnout dotace za 100 miliard,

ale to se nestalo,

tak teď bude druhý pokus.

Dobrá, úplně poslední věc o klikou

v rakmesek DPH.

Tato vláda je dlouhodobě kritizovaná

za eufemisticky řečenou třeba

horší komunikaci, směrem k veřejností,

k směrem k novinářům,

k tomu je opakovaně navídle, protože

DPH není první případ, to jsou duchody, podobný případ. To jsme měli před pár tývny. A tak tam u těch duchodů vy řekle, že tam i třeba někdo z vády přišel z nějakým tvrzením, a pak někdo řekle, že vlastně ne. Tady bych řekle, že je to tedy trochu jiný případ, že řěji mě zby něk z stanyura asi nevěděl úplně přesně co komentuje, nebo že to prostě bylo potom příledná správa z toho postavená příliš na tvrdu, že jde skutečně o hotový návrh, ale ten chaos samozřejmě je, a myslím si, že vyplývá hodně z toho, že to trvá prostě moc dlouho, a všichni už jsou nedočkavý, nervozní, chtějí vědět nějaké jasné stanovisko a všichni se na to ptají, takže prostě pak někdo něco řekne, protože už jsou všichni pod tlakem, který je prostě upravněný, a nikdo jiný řekne, že vlastně ne, když to vyvolá nějaké nepríznivé reakce. Tak vidíme, jestli na klens to bude ano nebo ne, jenom moc díky, že jsme to společně mohli probrat. Děkuji za pozvaní. Tohle už je všechno z Vinohradské 12. Z pravodajského podkástu Českého rozhlasu. Dnes s naším hlavní ekonomickou analityčkou Janou Klímovou probírali hlavní chaos kolem DPH. Daň z přidaného dnoty je druhý největší příjem státního rozpočtu. Je to určitě

[Transcript] Vinohradská 12 / Vládní chaos kolem DPH

důležité téma, které budeme
dál sledovat.

Vinohradskou 12 chystáme
i napátek, nezapomeňte si nás pustit,
jsme na webu irozhlas.cz
i ve všech podkástových
aplikacích.
Naslešenou zítra.